

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

จากนโยบายของภาครัฐและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและผลักดันให้อุตสาหกรรมมีการขยายตัว และกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ที่สูงขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยทั่วหน้า ซึ่งปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ คือ อุตสาหกรรม เพื่อจะเป็นตัวผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวได้อย่างรวดเร็วและเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ผ่านมา การส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรมถือเป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งที่ภาครัฐใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ จึงทำให้อุตสาหกรรมในประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีผลให้ภาคอุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยมากขึ้น โดยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศจากภาคเกษตรกรรมมาสู่อุตสาหกรรมมากขึ้น และมีการประกอบกิจการอุตสาหกรรมอย่างหนาแน่นเฉพาะในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ซึ่งเป็นศูนย์กลางความเจริญของกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศ ในด้านการเป็นศูนย์กลางธุรกิจ การคมนาคม การศึกษา การบริหารการปกครอง และประกอบกับการจัดทำผังเมืองยังไม่มีผลบังคับใช้ ทำให้ช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2506 - พ.ศ. 2515) ของการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย ทำให้ภาคอุตสาหกรรมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ต่อการพัฒนาประเทศตามมา ได้แก่ ปัญหาด้านการควบคุมมลภาวะสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปล่อยของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม การกระจายของโรงงานอุตสาหกรรมอย่างไม่เป็นระเบียบของโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งตั้งอยู่ปะปนกับที่อยู่อาศัย ตลอดจนปัญหาความแออัดของประชากรในกรุงเทพฯและปริมณฑล

แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงมีการจัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้นในปี พ.ศ. 2515 ให้เป็นหน่วยงานปฏิบัติการในการสนองนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ และการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาคต่าง ๆ รวมถึงการร่วมพิจารณาแก้ไขปัญหาในเรื่องสถานที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งมีได้เป็นไปตามข้อกำหนดของผังเมือง (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2533 : 11) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้เติบโตควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยมีหน้าที่หลักในการพิจารณาการจัดตั้งพื้นที่อุตสาหกรรม โดยเรียกพื้นที่บริเวณนั้นว่า "นิคมอุตสาหกรรม" ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่จัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่รวมกันอย่างเป็นสัดส่วน โดยให้เขตพื้นที่ดังกล่าวประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะไปรษณีย์ พื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบระบายน้ำ ระบบป้องกันน้ำท่วม โรงกำจัดน้ำเสีย

ส่วนกลาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน้าที่สนับสนุนอื่น ๆ ได้แก่ การให้สิทธิประโยชน์ การให้บริการต่าง ๆ และอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนอุตสาหกรรมในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2539 :1)

ในขณะที่ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมต้องการที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อประกอบกิจการในพื้นที่ที่ดีที่สุดซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนการผลิตที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การประกอบการผลิตนั้นประสบความสำเร็จก็คือ การเลือกที่ตั้งโรงงานที่เหมาะสม ซึ่งในการเลือกที่ตั้งโรงงานจะต้องพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ อย่างละเอียดและรอบคอบ เพราะอุตสาหกรรมแต่ละประเภทการเลือกที่ตั้งมักจะมีปัจจัยการเลือกที่ต่างกัน โดยปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่ตั้งโรงงานสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยทางด้านทรัพยากรการผลิต ประกอบด้วย วัตถุดิบ ตลาดของสินค้า แรงงาน ราคาที่ดิน การขนส่ง แหล่งพลังงาน และสาธารณูปโภคต่าง ๆ

2. ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่โรงงานเข้าไปตั้ง ได้แก่ สภาพการยอมรับของชุมชนที่มีต่อการประกอบกิจการโรงงาน สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนในด้านคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านกฎระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้งสภาพการรวมตัวของอุตสาหกรรมในพื้นที่ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากนโยบายของภาครัฐ ที่ต้องการให้โรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปตั้งในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อสะดวกในการควบคุมดูแลและการจัดการด้านมลภาวะที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามกฎหมายระเบียบของผังเมือง โดยโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับการสนับสนุนและการส่งเสริมจากภาครัฐในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ที่ตั้งที่เหมาะสมกับการประกอบกิจการซึ่งมีสาธารณูปโภคที่พร้อมและเหมาะสมสำหรับการประกอบกิจการ การได้รับสิทธิประโยชน์การยกเว้นและลดหย่อนในด้านภาษี ค่าสาธารณูปโภค การขนส่ง ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปา รวมทั้งการให้ความสะดวกในเรื่องของกฎระเบียบขั้นตอนทางราชการในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม หรือแม้กระทั่งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่พร้อมต่อการลงทุน ประกอบกับนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ที่เน้นการกระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การบริการพื้นฐานทางสังคม และการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนไปสู่ภูมิภาค ด้วยมาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการพื้นที่เขตอุตสาหกรรมของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อสนับสนุนให้อุตสาหกรรมกระจายไปลงทุนในส่วนภูมิภาค ในการลดความแออัดของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และยังทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนา และเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศในการเพิ่มอัตราการจ้างงาน ซึ่งจังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง อันเป็นผลจากการพัฒนาโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่มีวัตถุประสงค์ให้จังหวัดชลบุรีเป็นแหล่งอุตสาหกรรมขนาดเบาและขนาดกลางและเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งมีผลให้การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาของจังหวัดชลบุรีมีอัตราการเจริญเติบโตสูงมาก (แผนลงทุนจังหวัดชลบุรี, 2537 : 1-2) อีกทั้งจังหวัดชลบุรียังเป็น

แหล่งที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมซึ่งอยู่ในการควบคุมดูแลของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ถึง 4 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร และนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง และจากรายงานสถานภาพการใช้ที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม ณ ธันวาคม 2545 ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พบว่านิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี ทั้ง 4 แห่ง มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและเข้าใช้พื้นที่ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 1.1 สรุปการเข้าใช้พื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี

นิคมอุตสาหกรรม	พื้นที่เขต นิคมอุตสาหกรรม (ไร่)	พื้นที่ใช้งานแล้ว (ไร่)	ร้อยละ
แหลมฉบัง	3,556.00	3,380.30	95.06
ชลบุรี (บ่อวิน)	3,482.00	2,783.30	79.93
อมตะนคร	4,756.00	4,595.50	96.63
ปิ่นทอง	206.00	119.77	58.14
รวม	12,000.00	10,878.87	90.66

ที่มา : ข้อมูลผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2545
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

นิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี มีพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมเพื่อให้โรงงานใช้ประกอบกิจการรวมทั้งสิ้น 12,000 ไร่ มีการเข้าใช้พื้นที่แล้วจำนวน 10,878.87 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 90.66 ของพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมรวม โดยที่นิคมอุตสาหกรรมอมตะนครมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปใช้พื้นที่สูงสุด จำนวน 4,595.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 96.63 ของพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรม รองลงมาคือนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง มีโรงงานเข้าใช้พื้นที่แล้วทั้งสิ้น จำนวน 3,380.33 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 95.06 ของพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) มีโรงงานเข้าใช้พื้นที่แล้วทั้งสิ้น จำนวน 2,783.30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 79.93 ของพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรม และนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทองมีโรงงานเข้าใช้พื้นที่ไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน 119.77 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.14 ของพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรม

จะเห็นได้ว่าการเข้าใช้พื้นที่ของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมทั้ง 4 แห่ง มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรที่จะมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแต่ละแห่ง เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในจังหวัดชลบุรี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนานิคมอุตสาหกรรมให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับการตัดสินใจในการเลือกที่ตั้งโรงงานของผู้ประกอบการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี ของผู้ประกอบการ
2. เพื่อศึกษาหาปัจจัยการเลือกนิคมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ ในจังหวัดชลบุรี
3. เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานของผู้ประกอบการ กับสิ่งจูงใจที่นิคมอุตสาหกรรมมีให้แก่โรงงาน
4. ทบทวนสิ่งจูงใจที่นิคมอุตสาหกรรมมีให้แก่โรงงาน และแนะแนวทางการพัฒนา นิคมอุตสาหกรรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ

1.3 สมมุติฐานการศึกษา

1. ปัจจัยการเลือกที่ตั้งของผู้ประกอบการมีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม
2. สิ่งจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม

1.4 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการศึกษาจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมทั้ง 4 แห่ง ในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี(บ่อวิน) และนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง เท่านั้น

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ การเก็บข้อมูลโดยการสร้างแบบสอบถาม และเก็บข้อมูล ตัวอย่างจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบบแยกกลุ่ม (Stratified Random Sample) จากข้อมูลสถิติ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีทั้งสิ้น 290 โรงงาน ซึ่งตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวน 87 โรงงาน ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) จำนวน 27 โรงงาน ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จำนวน 170 โรงงาน และตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง จำนวน 6 โรงงาน

ในการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนโรงงาน 2 โรงงาน เลือกเป็นตัวอย่าง 1 โรงงาน สำหรับในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ซึ่งมีโรงงานประกอบกิจการอยู่จำนวนมาก และเก็บข้อมูลตัวอย่างจากโรงงานทุกโรงงานสำหรับโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม

ชลบุรี (บ่อวิน) และนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทองซึ่งมีโรงงานประกอบกิจการอยู่จำนวนน้อย ทั้งนี้จะมีการออกแบบสอบถามจำนวน 160 ชุด โดยจัดส่งไปยังโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวน 42 ชุด นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี (บ่อวิน) จำนวน 27 ชุด นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จำนวน 85 ชุด และนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทองจำนวน 6 ชุด

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติจังหวัดชลบุรี สำนักงานสถิติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. การนำเสนอข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยจากข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จะนำมาจัดทำใหม่ กล่าวคือ นำข้อมูลทั้งหมดมาแจกแจงและนำเสนอข้อมูลโดยตาราง โดยการนำความถี่ของข้อมูลที่ได้มาคำนวณเป็นค่าอัตราส่วนร้อยละ เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี ทั้ง 4 แห่ง ในจังหวัดชลบุรี

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี จะแจกแจงและนำเสนอข้อมูลโดยตาราง และวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีการคำนวณทางสถิติซึ่งเป็นการทดสอบไคสแควร์ (χ^2) ที่เรียกว่าการทดสอบภาวะสารูปสนิทธิ (Test for Goodness of Fit)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^K \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

โดยที่ O = ความถี่ที่ได้จากการทดสอบหรือการสังเกต

E = ความถี่ที่ได้จากการคาดการณ์หรือทฤษฎี

K = จำนวนกลุ่ม

เนื่องจาก ลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลข ซึ่งหาค่าที่ได้จากการตรวจสอบความพอใจของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีที่มีต่อ ราคาที่ดิน ระบบสาธารณูปโภค แหล่งแรงงาน แหล่งวัตถุดิบ การตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ สิทธิประโยชน์ที่โรงงานได้รับการอยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมอื่น และระบบการคมนาคมขนส่ง สามารถแบ่งระดับความพอใจของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมออกเป็น 5 ระดับ คือ พอใจมากที่สุด พอใจมาก พอใจปานกลาง พอใจน้อย และพอใจน้อยที่สุด ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่เรียกว่าการ

ทดสอบภาวะสารูปสนิทธิ (Test for Goodness of Fit) จะสามารถทดสอบคุณสมบัติของข้อมูลได้หลายลักษณะในคราวเดียวกันในการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลว่ามีความสัมพันธ์กันและสอดคล้องต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี

3 การสรุปผลการศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี ปัจจัยการเลือกที่ตั้งของผู้ประกอบการมีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี สิ่งจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี และการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

4 การเสนอแนะ ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป และข้อจำกัดของการวิจัย

1.6 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ตัวแปรเกี่ยวกับคุณลักษณะการเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ ราคาที่ดินหรือค่าเช่าที่ดิน แรงงาน แหล่งผลิตวัตถุดิบ แหล่งจำหน่ายหรือที่ตั้งของตลาด (การตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ และการอยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ) การคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภคภายในนิคมอุตสาหกรรม นโยบายการส่งเสริมและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เป็นต้น

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับข้อได้เปรียบหรือเสียเปรียบของการตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแต่ละแห่ง ได้แก่ ราคาที่ดินหรือค่าเช่าที่ดิน ระบบสาธารณูปโภคภายในนิคมอุตสาหกรรม (ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์) ระบบการกำจัดน้ำเสีย ระบบการรักษาความปลอดภัย การได้รับการส่งเสริมและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ การอยู่ใกล้แหล่งผลิตวัตถุดิบ แหล่งแรงงาน แหล่งจำหน่ายหรือที่ตั้งของตลาด และการคมนาคมขนส่ง เป็นต้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยในการเลือกที่ตั้งของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ
2. นำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนานิคมอุตสาหกรรม
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักเกณฑ์และการให้บริการต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ประกอบการ

1.8 นิยามศัพท์

1. อุตสาหกรรม หมายถึง การแปรรูปของวัตถุดิบให้เป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยมีสถานที่ที่ใช้ในการผลิต เรียกว่า “โรงงาน” (Factory) มีเครื่องจักรกลและแรงงานคนเข้าดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535

2. นิคมอุตสาหกรรม หมายถึง เขตพื้นที่ที่มีกฎหมายรองรับให้เป็นพื้นที่เพื่อประกอบกิจการอุตสาหกรรม และกิจการอื่นซึ่งต่อเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม และเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เช่น ระบบประปา ระบบไฟฟ้า ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง ระบบป้องกันน้ำท่วม และระบบป้องกันภัย เป็นต้น

3. ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่ลงทุนประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม

1.9 สรุป

โรงงานเป็นสถานที่ดำเนินการผลิตสินค้าตามความต้องการของผู้บริโภคและสังคม ในการเลือกที่ตั้งโรงงาน การวางผังโรงงาน ตลอดจนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยของโรงงานย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตและการจัดจำหน่าย ดังนั้น หากจะพิจารณาถึงผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมแล้ว ควรตอบคำถามก่อนว่า จะดำเนินการผลิตอะไร จะดำเนินการผลิตที่ไหน จะจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตอย่างไรจึงจะเหมาะสมและเอื้อประโยชน์ต่อการผลิต การขนส่งและการบริหารงานมากที่สุด ในทางปฏิบัติการหาคำตอบเหล่านี้คงตอบได้ไม่ง่ายนัก เพราะมีปัจจัยหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้องกับการผลิต ซึ่งผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบและคำนึงถึงความเป็นไปได้ ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งของโรงงานในพื้นที่ใด